

Aan de Klankbordgroep Rijn-West

Utrecht, 20 januari 2014

Ons kenmerk : KRWRW/2014/01
Onderwerp : Reactie op advies KBG

Geachte leden van de Klankbordgroep Rijn-West,

Het RBO heeft veel waardering voor het initiatief van de Klankbordgroep om watertafels te organiseren en voor de betrokkenheid van de maatschappelijke partners die hieruit is gebleken. Het advies van de Klankbordgroep en de verslagen van de watertafels zijn waardevolle bouwstenen, die zeker bij de gebiedsprocessen en bij het opstellen van de Adviesnota in maart 2014 zullen worden betrokken.

Hieronder reageren wij op algemene punten die u in het advies over inhoud en opzet van de gebiedsprocessen naar voren brengt. Voor gebiedsspecifieke zaken is het aan de verschillende waterbeheerders om te reageren.

Adviezen over het proces:

- *De KBG dringt aan op verdere harmonisatie van de processen en vraagt ruimte voor inbreng buiten termijnen.*

Harmonisatie heeft zeker voordelen, zowel voor overheden als voor maatschappelijke organisaties en het RBO is dan ook voorstander van harmonisatie waar mogelijk. In de praktijk blijkt het echter lastig om de wens tot harmonisatie te combineren met het gewenste gebiedsspecifieke maatwerk. Voor de nu lopende gebiedsprocessen is verdere harmonisatie niet meer haalbaar. Voor de volgende fase, met name rond de inspraak, zal het RBO een streven naar harmonisatie ondersteunen. Termijnen en afspraken over beantwoording zijn daarbij punten van aandacht, maar een en ander vraagt nog nadere uitwerking.

Waterbeheerders en andere overheden hechten sterk aan overleg met maatschappelijke partijen, ook met het oog op co-creatie en coproductie. In verschillende deelgebieden is dat overleg al ingezet en dat zal ook worden voortgezet na afloop van de gebiedsprocessen. Sportvisserij Nederland zal actief worden benaderd in het kader van de vismigratiekaart en de vervolgstappen. SVN kan een goede partner zijn bij monitoring en advisering over vismigratie, zoals ook al in Rijn-Oost gebeurt.

- *De KBG benadrukt het belang van integratie met andere waterdossiers, waaronder het Deltaprogramma Zoetwater en vraagt hoe het RBO denkt die integratie vorm te geven.*

Het RBO onderschrijft de wenselijkheid van afstemming. Een vergaande integratie is echter niet realistisch, omdat het al lang lopende en complexe processen betreft. Zo zal de concept deltabelissing in september 2014 aan de Kamer worden voorgelegd. Het RBO zal wel zoeken naar afstemmomenten en hiervoor een besluitvormingskalender 2014-2015 op laten stellen waarin KRW en andere waterdossiers zichtbaar zijn. De kalender zal ook worden voorgelegd aan de KBG.

- *De KBG vraagt aandacht voor de rol van de gemeenten, onder andere vanwege hun betrokkenheid bij stedelijk water en bestrijdingsmiddelen.*

De gemeenten worden nadrukkelijk betrokken bij de gebiedsprocessen. Verstandig omgaan met bestrijdingsmiddelen is een KRW-maatregel en gemeenten hebben hier zeker een rol bij. De nieuwe omgevingswet zal de komende jaren meer integratie van beleid vragen, onder andere bij ruimtelijke afstemming maar ook bij afwenteling van stedelijk water. Waterbeheerders zullen hierop in het lopende proces moeten inzetten om deze dimensie meer vorm te geven.

(KBG vraagt ook aandacht voor de industriële watergebruikers, hoe worden deze betrokken?)

- *De KBG vraagt aandacht voor het aspect kostenterugwinning en vraagt ook om de gevolgen van maatregelen voor maatschappelijke belangen in beeld te brengen.*

Dit zijn punten die zeker aandacht hebben en ook goed aansluiten bij de nadruk die RBO en waterbeheerders leggen op het maatschappelijk aspect van schoon water. Ook in de actualisatie van hoofdstuk 2 van het stroomgebiedbeheerplan zullen de economische aspecten en kostenterugwinning voor waterdiensten aandacht krijgen.

In het laatste RAO-atelier is aandacht besteed aan kosten-batenanalyse. Verder levert de discussie over disproportionele kosten een bouwsteen. Een memo over dit onderwerp is in november aan de Klankbordgroep toegestuurd.

Het RBO zal de Klankbordgroep bij de verdere discussie betrekken en de waterbeheerders vragen om in hun rapportage over de gebiedsprocessen specifiek aandacht te besteden aan deze punten.

Adviezen over de inhoud:

- *De KBG roept op om duidelijke prioriteiten te stellen. Daarnaast geeft de KBG aan, dat chemische en biologische kwaliteit tegenstrijdig kunnen zijn aan de gebruikswaarde en vraagt dit aan de orde te stellen.*

Dit is in lijn met de RBO-aanbevelingen uit het inputdocument, waarin het RBO onder andere stelt dat het in de meeste gevallen de voorkeur heeft middelen in te zetten op een betekenisvol resultaat bij een aantal wateren of thema's en niet op een bescheiden resultaat over de volle breedte. Waar die focus komt te liggen vraagt maatwerk per gebied.

Het RBO legt een sterke nadruk op het maatschappelijk aspect van waterkwaliteit. Het is aan waterbeheerders en overheden hoe hier invulling aan te geven. In principe gaan de provincies over functietoekenning en afweging van bredere maatschappelijke belangen. Soms is het duidelijk (vanwege hardere verplichtingen) waar prioriteit ligt. Maar in andere gevallen is er inderdaad sprake van tegenstrijdige eisen, bijvoorbeeld vanuit KRW en N2000. Het is belangrijk concreet zicht te krijgen waar deze tegenstrijdige eisen zich voordoen. In de rapportage over de gebiedsprocessen zal duidelijk moeten worden waar zich dit het geval is en hoe dan een keuze wordt gemaakt. Eventuele signalen van de Klankbordgroep over concrete situaties kunnen ook een rol spelen bij de afweging. Het stellen van prioriteiten kan overigens ook tot gevolg hebben, dat niet alle wensen van maatschappelijke partijen zullen kunnen worden gehonoreerd.

- *De KBG vraagt om aan te geven of een maatregel wordt genomen vanwege KRW-eisen of een Nederlandse invulling, en vraagt aandacht voor de overige wateren.*

Dit punt heeft zeker aandacht van het RBO. Overigens is het zo, dat ook maatregelen die worden genomen in het kader van de KRW maatregelen zijn die wij in Nederland zelf wensen om de waterkwaliteit te verbeteren. Er is hier dus geen sprake van een tegenstelling. Aandacht voor niet-krw wateren is een discussiepunt waarop het RBO in de Adviesnota zal terugkomen. De keuzes op dit punt kunnen overigens per beheergebied verschillen.

- *De KBG vraagt aandacht voor de samenhang tussen maatregelen voor oppervlaktewater, grondwater, drinkwater, en industriewater.*

Het RBO stelt voor dat de samenhang door de initiatiefnemers van de maatregelen in beeld wordt gebracht en synergie actief wordt gezocht om financiering en uitvoering optimaal mogelijk te maken (o.a. kansen voor financiering uit andere bronnen). Dit onderwerp zal in de Adviesnota uitgebreider aan de orde komen.

- *De KBG dringt erop aan dat het probleem van de atmosferische depositie (o.a. van belang in Rotterdam) een plaats krijgt in de plannen.*

Atmosferische depositie is vanuit Rijn-West gezien een externe druk op het watersysteem. Waar relevant wordt dit vermeld in de factsheets. Aanpak hiervan vindt plaats via het Rijksbeleid, individuele waterbeheerders hebben nauwelijks mogelijkheden hier iets aan te doen.

- *De KBG vraagt om het ontwikkelen van effectieve maatregelen voor het beperken van de problemen die worden veroorzaakt door microverontreinigingen en medicijnen.*

Deze problemen hebben de aandacht, maar door het beperkte inzicht in effectiviteit en kosten van maatregelen is nog geen brede inzet mogelijk. Wel wordt een aantal nieuwe probleemstoffen opgenomen in de KRW-monitoring. In het kader van de afvalwaterketen vinden onderzoeken en pilots plaats.

Het is nog niet duidelijk of waterbeheerders één of meer pilotprojecten op dit gebied gaan opnemen in de plannen voor de volgende periode. Het RBO zal in de Adviesnota aandacht besteden aan dit onderwerp en aan de vraag of regionale waterbeheerders en overheden hierbij een rol hebben.

- *De KBG vraagt om het waar mogelijk toepassen van flexibel peilbeheer en onderwaterdrainage.* Deze maatregelen zijn nadrukkelijk in beeld en naar het zich laat aanzien zullen ze op een aantal plaatsen ook worden toegepast.

- *De KBG vraagt om helderheid over de financiering.*

Hier komt steeds meer helderheid over, dit onderwerp komt zeker terug in concept-plannen en in Adviesnota.

- *De KBG spreekt de wens uit dat de nieuwe besturen in 2015 de afspraken die in het kader van de gebiedsprocessen en het vervolg daarop zijn gemaakt ook respecteren.*

Wat het RBO betreft is het respecteren van gemaakte afspraken het uitgangspunt, en dat geldt in het bijzonder bij de afspraken die zijn gemaakt in bestuursovereenkomsten zoals rond de nutriënten. Dat neemt niet weg dat de nieuwe besturen een eigen verantwoordelijkheid hebben waar het RBO niet in kan treden.

Het RBO dankt de Klankbordgroep voor haar bijdrage en ziet uit naar verdere suggesties en discussie in het kader van het opstellen van het 2e Stroomgebiedbeheerplan en de daarmee verbonden waterplannen.

Met vriendelijke groet, mede namens het RBO Rijn-West,

R.E. de Vries
Gedeputeerde provincie Utrecht
Voorzitter RBO Rijn-West